

<p>УХВАЛЕНО вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол від «<u>23</u>» <u>вересня</u> 20<u>19</u> року № <u>5</u></p>		<p>Шифр документу 04-05/53.19</p>	<p>Система управління якістю у ХНПУ імені Г.С.Сковороди</p> <p>ПОЛОЖЕННЯ ПРО СУПРОВІД СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ХНПУ імені Г.С. Сковороди</p>	<p>ЗАТВЕРДЖЕНО наказом ректора від «<u>23</u>» <u>вересня</u> 20<u>19</u> р. <i>[Signature]</i> Ф. П'якопенко ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ</p>
---	---	---	---	---

ПОЛОЖЕННЯ ПРО СУПРОВІД СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ХНПУ імені Г.С. Сковороди

ПОГОДЖЕНО
Проректор
з навчально-наукової роботи
Н.М. Жушко
[Signature]
«26» вересня 2019 р.

Декан природничого факультету
Т.Ю. Маркіна
[Signature]
«25» вересня 2019 р.

Начальник юридичного відділу
О.В. Тарасенко
[Signature]
«28» вересня 2019 р.

РОЗРОБНИК
Доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і
спеціальної психології
О.С. Казанінер
[Signature]
«03» вересня 2019 р.

Розроблено: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди.

Розробник: Доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології О.С. Казачінер.

Ухвалено: вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол від «28» жовтня 2019 р. № 8.

Затверджено: наказом ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди від «30» жовтня 2019 р. № 225-од.

ПОЛОЖЕННЯ
про супровід студентів з особливими освітніми потребами
у Харківському національному педагогічному університеті
імені Г.С.Сковороди

I. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про реабілітацію інвалідів в Україні», «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про соціальні послуги», Державної національної програми «Освіта» (Україна XXI століття), Національної доктрини розвитку освіти; Указів Президента України від 13 грудня 2016 року № 553 «Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю», від 01.06. 2005 р. № 900/2005 «Про першочергові заходи щодо створення сприятливих умов життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями», від 18.12 2007 р. № 1228/2007 «Про додаткові невідкладні заходи щодо створення сприятливих умов життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями»; Постанов Кабінету Міністрів України: від 08.12.2006 № 1686 «Про затвердження Державної типової програми реабілітації інвалідів», від 31.01.2007 № 80 «Про затвердження Порядку надання окремим категоріям осіб послуг із комплексної реабілітації (абілітації)», від 23.05.2007 № 757 «Про затвердження Положення про індивідуальну програму реабілітації інваліда»; наказів МОН України від 02.12.2005 р. № 691 «Про створення умов щодо забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю», від 15.01.2008 № 11 «Про додаткові заходи щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями»; від 13.03.2008 № 170 «Про координування діяльності структурних підрозділів щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями», від 01.10.10 року № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання», від 10.06.2011 № 568 «Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями» та інших нормативно-правових документів.

1.2. Положення передбачає забезпечення особам з інвалідністю доступу до здобуття повної вищої освіти без дискримінації та разом із іншими, що є важливою умовою підвищення їхньої професійної кваліфікації та забезпечення конкурентоспроможності на ринку праці. При цьому необхідним є забезпечення громадян з особливими освітніми потребами спеціальними умовами для здобуття ними освіти, корекції порушень

розвитку та соціальної адаптації з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей.

1.3. Адміністрація закладу вищої освіти забезпечує особам з особливими освітніми потребами:

- різноманітні види комплексного супроводу відповідно до нозологічних показань, зокрема: корекційно-реабілітаційного, психолого-андрагогічного, соціального, соціально-середовищного, соціально-культурного, медичного, валеологічного, спортивно-фізкультурного, правового, організаційного, архітектурно-середовищного, матеріально-технічного та інших видів супроводу;

- реабілітаційні заходи, що належать до системи вищої освіти, передбачені Державною типовою програмою реабілітації інвалідів та Індивідуальною програмою реабілітації інваліда;

- *- можливість навчатися за індивідуальним навчальним планом;

- урахування в навчальному процесі стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку, задатків і здібностей та індивідуальних освітніх, медичних, санітарно-гігієнічних, архітектурно-середовищних потреб;

- заміну занять з фізичної культури на заняття з адаптивного фізичного виховання та заходи з фізичного реабілітування;

- сприяння формуванню в студентському та викладацькому колективі толерантного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розуміння їх проблем, адаптації викладачів та осіб без інвалідності до навчального процесу в інтегрованих групах.

1.4. На виконання вимог п. 2 Указу Президента України від 02 грудня 2017 р. № 401/2017 «Про внесення змін до п.3 Положення про національний заклад (установу) України» та згідно з Наказом ректора ХНПУ імені Г.С.Сковороди від 05 червня 2018 р. № 85-ОД «Про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНПУ», було розроблено і затверджено порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами.

1.5. У ХНПУ імені Г.С.Сковороди створено Навчально-методичний інклюзивний центр, метою діяльності якого є забезпечення комплексного супроводу навчання та навчально-реабілітаційних умов, які спрямовані на забезпечення цілісного розвитку, творчої самореалізації осіб з особливими освітніми потребами, їх конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринках праці.

1.6. У ХНПУ імені Г.С.Сковороди ведеться облік осіб з інвалідністю та ООП на етапах їхнього вступу, навчання, працевлаштування.

На офіційному сайті ХНПУ імені Г.С.Сковороди розміщуються та актуалізуються по мірі оновлення: інформація про наявність умов для навчання осіб з інвалідністю та з ООП, адаптовані програми підготовки з урахуванням різних нозологій, види та форми супроводу навчання, інформація про наявність спеціальних технічних та програмних засобів навчання, дистанційних освітніх технологій, наявність безбар'єрного середовища інші документи та відомості.

II. Мета і завдання діяльності щодо організації супроводу

2.1. Метою діяльності ХНПУ імені Г.С.Сковороди щодо організації супроводу студентів з особливими освітніми потребами є: забезпечення адаптації кожного студента з ООП до навчального процесу ЗВО та створення оптимальних спеціальних умов для здобуття якісної освіти; забезпечення єдності освітнього простору студентів з ООП зі звичайними студентами; забезпечення рівних можливостей для соціального розвитку та здобуття вищої освіти студентів з ООП незалежно від характеру і ступеня обмежень здоров'я, місця проживання, статі, нації, мови, соціального статусу тощо; забезпечення варіативності й різноманітності змісту освітніх програм і організаційних форм навчання, можливості формування освітніх програм різних рівнів складності і спрямованості з урахуванням ООП студентів.

2.2. Основними завданнями щодо організації системи супроводу студентів з особливими освітніми потребами, відповідно, є:

- забезпечення права вільного вибору закладу та форми навчання для здобуття якісної вищої освіти;
- створення спеціальних освітньо-реабілітаційних умов та системи комплексного супроводу (корекційно-реабілітаційного, психолого-андрагогічного, соціального, соціально-середовищного, соціально-культурного, медичного, валеологічного, спортивно-фізкультурного, правового, організаційного, архітектурно-середовищного, матеріально-технічного тощо);
- поєднання освітньо-виховного процесу з індивідуальними корекційно-реабілітаційними заходами; збереження і зміцнення духовно-морального, фізичного, психічного та соціального здоров'я; підвищення якості освітньо-виховного процесу та сприяння ефективному здобуттю професії;
- організація взаємодії закладу вищої освіти з місцевими органами виконавчої влади, державними та недержавними установами (громадськими організаціями, фондами тощо), які працюють у сфері медико-соціального реабілітування, освіти та працевлаштування осіб з інвалідністю;

- розширення міжнародних зв'язків ХНПУ імені Г.С.Сковороди в галузі інклюзивної освіти студентів з ООП із проблем доступності вищої освіти, формування відкритого освітнього простору; проведення організаційної роботи для залучення як вітчизняних, так і зарубіжних учених-дослідників у сфері інклюзивної освіти та бізнес-партнерів.

III. Організація діяльності

3.1. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в закладах вищої освіти передбачає:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території закладу вищої освіти, споруд, будівель та приміщень у відповідність до вимог ДБН, стандартів та правил;
- забезпечення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації державної та комунальної форми власності необхідними засобами корекції психофізичного розвитку згідно з типовим переліком, затвердженим МОНУ;
- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для таких студентів методів та способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців, науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат, відеоматеріали, сурдопереклад тощо);
- адаптацію навчальних матеріалів із вивчення іноземної мови з метою здобуття якісної європейської освіти студентами залежно від специфіки потреб.

3.2. Навчання осіб з інвалідністю та з ООП за необхідності може здійснюватися індивідуально (з розробкою відповідного індивідуального навчального плану), а також у дистанційному режимі. Своєчасне інформування викладачів про наявність таких студентів у конкретній академічній групі робить декан / керівник закладу. Індивідуальний навчальний план студента з ООП розробляється за його участі, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації, висновків та рекомендацій медичних працівників та / або різнопрофільних фахівців, підписується здобувачем освіти та затверджується керівником ЗВО.

Супроводжувати студента з ООП можуть батьки (або інші законні представники), або уповноважені особи, соціальні працівники та волонтери.

3.3. Для студентів з ООП мають створюватися належні педагогічні умови, які:

- забезпечують ефективне існування системи адаптації до навчання у педагогічному ЗВО;

- допомагають зняти навчальні ускладнення та поступово підвищують навчальні можливості таких студентів до нормативних;

- можливість надання належної допомоги (в тому числі правової) та консультування щодо вступу, навчання та майбутнього працевлаштування.

3.4. Для студентів з ООП у ХНПУ імені Г.С.Сковороди встановлюється особливий порядок опанування дисципліни „Фізична культура”. Залежно від висновків та рекомендацій медичних працівників та / або різнопрофільних фахівців викладачами дисципліни „Фізична культура” розробляється на основі дотримання принципів здоров'язбереження та адаптивної фізичної культури, комплекс спеціальних занять, спрямованих на розвиток, зміцнення та підтримку здоров'я. Це можуть бути заняття з адаптивної фізичної культури в спеціально облаштованих спортивних, тренажерних та плавальних залах або на відкритому повітрі, які проводяться спеціалістами з відповідною підготовкою. Для студентів з обмеженими руховими можливостями це можуть бути заняття з настільних, інтелектуальних видів спорту.

3.5. Для професорсько-викладацького складу ХНПУ імені Г.С.Сковороди організуються заняття в рамках підвищення кваліфікації, в тому числі й за програмами, спрямованими на здобуття знань про психофізіологічні особливості студентів з ООП, специфіку прийому-передачі навчальної інформації, застосування різноманітних ТЗН з урахуванням нозологій.

3.6. Підготовку майбутніх фахівців до роботи з людьми з інвалідністю, з особливими освітніми потребами у ХНПУ імені Г.С.Сковороди здійснюють кафедри спеціальної педагогіки, здоров'я людини, реабілітології та спеціальної психології.

3.7. Освітній стандарт підготовки педагогічних кадрів передбачає:

- наявність інклюзивного компонента при акредитації освітніх програм;
- наявність інклюзивного компонента при підготовці спеціалістів, які працюватимуть у закладах загальної середньої освіти, в тому числі з дітьми з ООП;

- створення модуля з посилення мотивації до навчальної діяльності з обраної спеціальності;

- формування у випускників життєвої, інформаційної та професійної компетентності в цілому, що забезпечує їхню конкурентоспроможність на ринку праці;

- здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень у галузі інклюзивної освіти з використання адаптивних комп'ютерних технологій у процесі навчання, їх апробація та практична реалізація з урахуванням актуальних напрямків модернізації української освіти та її інтеграція в світову освітню систему.